

JERNKONTORET

2014-03-20

Jernkontorets kommentarer till Process Nordics påståenden i artikeln ”Stålindustrin misslyckas med energibesparingarna”

Process Nordic säger sig ha gått igenom 32 forskningsprojekt genomförda under det senaste decenniet och drar slutsatsen att ”I snitt har man lyckats uppnå målen till 40 %”.

Process Nordic gör två grundläggande misstag i sin analys: Man förväxlar potential med mål, och man mäter för tidigt. Den potential som anges i ett forskningsprojekt kan sägas vara svaret på följande fråga: ”Hur mycket skulle svensk stålindustris energianvändning minska om alla som använder den gamla processen/tekniken bytte till den nya – allt annat lika”. Detta är en teoretisk betraktelse som görs när projektet inleds. Den är förstås viktig för att grovt jämföra värdet av olika insatser mot varandra, så att forskningsinsatserna kan prioriteras. Det betyder inte att potentialen är ett ”mål” eller ett ”löfte”. När projektet är klart ser förutsättningarna ofta annorlunda ut – vilket Anna Ponzio helt korrekt påpekar i sitt svar till tidskriften (se nedan).

Något ”målverk” kan ha lagt ner eller förändrat sin process under forskningsprojektets gång på ett sätt som gör projektets resultat irrelevanta för just det verket. Å andra sidan kan något annat verk ha tillkommit som skulle kunna ha nytta av resultaten. Därför är den potentialberäkning som görs efter projektets slut mera relevant än den som görs före, vilket Anna Ponzio påpekar i artikeln. Men även vid projektslut är det helt orimligt att tro att något annat verk än möjligen det där försöket utfördes har hunnit byta process eller teknik redan när forskningsprojektet är avslutat. Det tar tid innan övriga företag har tagit till sig resultaten och hunnit investera i en förändring. Därför kan man mäta utfallet mot den teoretiska potentialen först flera år efter att projektet är avslutat. När vi t.ex. läser om att forskare tror sig ha hittat ett botemedel mot cancer förväntar vi oss inte att alla cancerpatienter är friska dagen därpå. Så fungerar all sorts forskning, även inom stålindustrin.

Tidskriften konstaterar att stålindustrin har nått målen i vissa projekt, t.o.m. överträffat dem i några men flertalet projekt har inte lett till att den identifierade besparingspotentialen har realiserats. En sådan betraktelse skulle se likadan ut oavsett vilket forskningsområde tidskriften valde att studera. Några projekt blir succéer, andra blir bra, flertalet blir mindre lyckade. Det är forskningens natur.

Offentligt stödda forskningsprogram finns just för att stimulera industrin att ta risker. Om man är säker på resultatet av en satsning är det inte forskning, då är det normal utveckling. Sådana satsningar gör industrin helt på egen hand.

JERNKONTORET

Process Nordic hävdar att det saknas utvärdering av långtidseffekter. Detta är fel. Tidskriften har i sina kontakter med Jernkontoret och Energimyndigheten frågat efter rapporter om långtidseffekterna av *de nyligen avslutade program* som artikeln handlar om. Av naturliga skäl finns inga sådana, vilket Jennica Broman vid Energimyndigheten också påpekar i artikeln. Däremot finns sådana analyser av ännu äldre satsningar. År 1999 analyserade t.ex. professor John Olof Edström vid KTH de program för energieffektivisering som genomfördes i perioden 1982-1992. Professor Edström använde åren 1988-1997 som resultatperiod. Han fann att forskningssatsningen hade lett till en energieffektivisering inom stålindustrin på 13 %, ”allt annat lika”, och gett en energibesparing under resultatperioden på sammanlagt 16,2 TWh.

I artikeln citeras Anna Ponzio vid Jernkontoret. Tidskriften anger här felaktigt att Anna ”besvarar kritiken”. Anna Ponzio har inte erbjudits möjligheten att bemöta någon kritik. Hon fick frågan – via mail – hur hon värderar att forskningssatsningarna haft ett utfall på 40 % jämfört med angiven potential. Det är den frågan, och bara den, hon besvarar i artikeln. Tidskriften anger också att Anna Ponzio skulle ha varit programchef för de forskningsprogram som artikeln bygger på. Även detta är felaktigt. Anna Ponzio har endast varit biträdande programchef för det senaste programmet 2006-2010.

Process Nordic kompletterar artikeln med en ”faktaruta” som tyvärr inte innehåller fakta. År 2012 använde Jernkontorets medlemsföretag drygt 19 TWh energi. Eftersom största delen utgörs av processkol som används som reduktionsmedel så är användningen nära relaterad till produktionsnivåerna i den malmbaserade ståltillverkningen. År 2008 låg användningen cirka 20 % högre än 2012 vilket naturligtvis berodde på den högre produktionen under det året. Graden av effektivisering går inte att utläsa ur enbart den totala energianvändningen. Dessa fakta har tidskriften fått av Jernkontoret på förfrågan, men tidskriften har valt att redovisa andra siffror, av oklar härkomst.

Kontaktpersoner:

Gert Nilson

Teknisk direktör

gert.nilson@jernkontoret.se, tel 08 679 17 05

Helen Axelsson

Energi- och miljödirektör

helen.axelsson@jernkontoret.se, tel 08 679 17 39